

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY VII - SEGONA EPOCA

MARÇ - ABRIL DE 1925 :: N.º 34

SUMARI:

TEXT: Excavacions i troballes, per *Serra*. — Tres anades al Pedraforca, per *I. Suana i Picanyol*. — Notes d'Arxiu, copiat per *P. S. i F.* — Nota a la «Història de Matadepera», per *Anton Vila, pvre.* — Del Vallès a la costa de Maresma, per *J. Benet i Puig*. — Excursions a base de campaments, per *G. de C.* — Crònica. — Anunci d'excursions, per abril i maig.

GRAVATS: El Pedraforca, des del Gresolet, foto. *Reig*. — Vista de Gòsol, foto. *Datzira*. — El Pedraforca, des de Saldes, foto. *Reig*.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIO: SANT ANTONI, 64

Garatge MUNTANER I LLONCH

AGENTS DELS JA TAN ACREDITATS COTXES

STUDEBAKER

Taller de reparacions. - Venda d'Accessoris, Olis, Benzina, etc.
LLOGUER D'AUTOS. - Servei permanent per a tots els punts

TELÉFON, 5694. - - TERRASSA

Acàn Raventa Sabatés

Calçats de totes classes. - Preus
mòdics. - Especialitat en calçat
d'esport i excursionista

CARRER CREMAT, 19

Pintura decorativa. - Rètols. -
Maquinària i Mobles esmaltats

JOSEP REIG I CABANES

Ireneu, 19. - TERRASSA

Ramon Morral

Constructor de claus de
totes classes, especialitat
per a diables i estricadors

CARRER DE TOPETE, NÚM. 61

MOSAICS HIDRÀULICS

DE

HANS WEICHSEL & Co.

Carretera de Castellar, 119

TOT BON EXCURSIONISTA GASTA
XOCOLATA, BOMBONS I CARAMELS

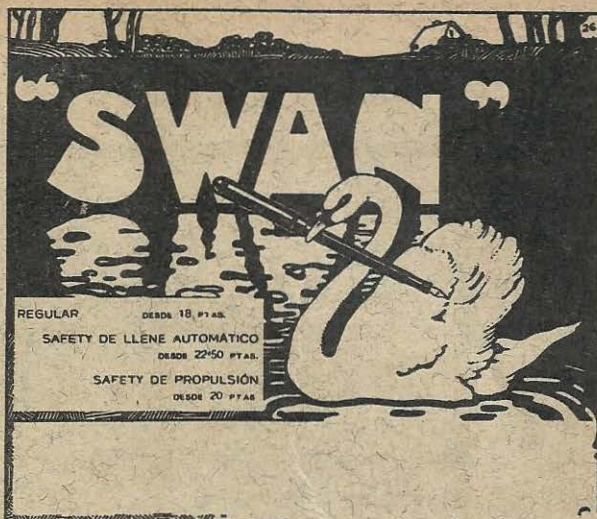
PIERA I BRUGUERAS

**Plomes estilo-
gráficas de les
millors marques**

Llibres de ciència. -

Diccionaris, - Ob-

jectes d'escriptori

CASA COSTA

Topete, 98

LLIBRERIA

Terrassa

L.C. SMITH & BROS.

DEPOSITO GENERAL

Guanyer

Rda. SAN PEDRO, 25
BARCELONA
APARTADO. 196

BOLAS
de ACERO
EN EL CARRO

BOLAS de ACERO
EN EL SEGMENTO
DE MAYÚSCULAS

BOLAS de ACERO
EN TODAS LAS PALANCAS

HE
AQUÍ EL
SECRETO DE LA
SUPERIORIDAD, RE-
SISTENCIA Y SUAVIDAD
DE LA INCOMPARABLE

SILENCIOSA

L.C. SMITH & BROS.

Màquina d'escriure

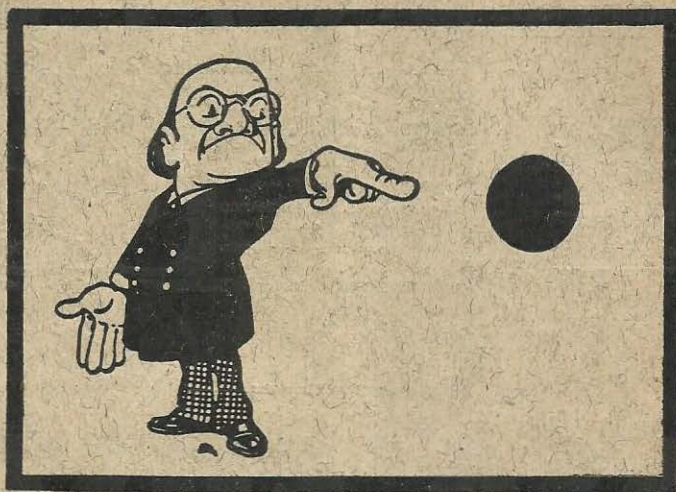
L. C. SMITH & BROS

Abonaments per a la con-

servació i reparació de

tota classe de màquines

: : : d'escriure : : :

EN UN PUNT

coincideixen els industrials, els comerciants,
els artistes, i tots els homes de gust refinat:

**Que els treballs que surten dels
Tallers Gràfics "LA INDUSTRIA"**

SON IMMILLORABLES

JOAN MORRAL

Passeig, 7 i 9 1-1 Telèfon, 5830

ARXIV

DEL CENTRE
EXCURSIONISTA
DE TERRASSA

ANY VII

SEGONA EPOCA

MARÇ - ABRIL 1925

NÚM. 34

Excavacions i troballes

L'ACTIVITAT i la constància del bon amic rubinenc Joan Roura, han fet que, a moltes troballes arqueològiques que's deuen a n'aquest senyor, calgui afegir-hi les que s'han fet suara, prou importants per a parlar-ne, malgrat sigui breument.

Rebaixant, el mentat senyor, uns terrenys dins la fàbrica "Rubí Industrial" pel costat de la riera, va trobar part d'una defensa de Mamuth que té de llargada 2'15 metres pesant 63 kg. mancant-hi un tros de 0'30 metres corresponent al mig de la peça i que fou destruït en època llunyana per a la construcció d'una paret.

Aquesta troballa, malgrat i ésser el terme de Rubí ric en fòssils, que li valguè ésser assenyalat pel Dtr. Almera en la seva obra, (1) segons opinió dels competents es creu fou arrossegat per les aigües en un dels fenòmens geològics, ocorreguts en els indrets per on passen els afluents de la riera que des de les serres de Sant Llorenç i la de Terrassa baixen ses aigües cap a Rubí, cubrint encara en èpoques d'inundacions part del terreny on s'ha fet la troballa.

1) Descripción de los terrenos flioresinos de la cuenca del bajo Llobregat y llano de Barcelona. 1894.

L'exemplar trobat ha estat curiosament dipositat pel senyor Roura en el Museu de Rubí, tot just format, havent sigut admirat per diferents geòlegs i poc menys que per tot el poble. Altra troballa interessantíssima és el descobriment d'un forn ibèric per a coure terríga en terrenys de càn Fatjó, on hi fou reconeguda la necròpolis Ibero-Romana estudiada pels tècnics de l'Institut d'Estudis Catalans (1) l'any 1918 amb motiu del desmunt que per a procedir a l'emplaçament del tren elèctric degueren fer en aquells indrets.

El forn en qüestió té, aproximadament, uns 2'20 metres en quadre, amb la particularitat de tenir un pilar al centre per a sostenir el sostre que forma un engraellat, per on el pas es comunicava amb la terríga posada a coure.

Els forns ibèrics eren construïts treballant-los amb la mateixa terra que s'anava coent a l'ensem que la terríga, prenent la construcció una resistència considerable.

A Catalunya sols se'n coneixia un altre a Fonts Caldes a 7 km. de Valls, pel cantó de Montblanc, essent de construcció diferent, doncs el sostre està sostingut per tres arcs amb uns forats al costat per a donar pas al foc.

Demés, s'han descobert també unes sitges obertes dintre del sauló, que tenen la particularitat de no acabar en punta ni en curva doncs acaben planes; foren trobades en el tros de camí que des del de Ximelís va a càn Casanovas; eren mig partides de molt antic a causa de la construcció del camí esmentat; el fet d'haver-se trobat en la vinya, on estan enclavades, algunes monedes fa creure l'existència d'altres enterraments.

La ceràmica recollida en les dugues que es porten excavades és prou semblant a la trobada a càn Misser de Terrassa i completament diferent de la que es troba en la necròpolis de Rubí. A càn Oriol, també, en el lloc on es creua el camí vell de Sant Cugat amb el de la casa, fa pocs dies, tot arreglant els

(1) Gràcies al senyor Colominas del benemèrit Institut, que examinà aquesta troballa, podem publicar aquestes notes.

terrenys per a l'edificació, aparequeren restes humans calcinats juntament amb trossos de tegules romanes i pedres de construcció. El mestre de obres senyor Cortina ens notificà la troballa, senyalant-nos on hi havia encara una tegula enrunada damunt altres de planes; extretes les terres d'aquell lloc aparegué una sepultura romana construïda amb tegules planes inclinades en forma de V invertida, havent-hi damunt l'angle altres tegules enrunades orientant-se de nord a sur. Si bé la pressió de les terres i de les aigües havia trencat casi totes les peces, conservava perfectament la seva antiga estructura.

En treure les tegules aparegué la sepultura plena de terra que l'aigua hi degué anar filtrant, més que per enlloc per un forat rodó que fet a posta una de les tegules pertanyent als peus portava; fora la terra, pogué veure's l'esquelet complet d'un individu que, al sol contacte de l'aire, es descompongué; estava orientat amb el cap al nord i els braços plegats damunt del pit.

Es pogué recollir el crani que, amb una moneda quasi indesxifrable trobada fora la sepultura i algunes tegules, es guarden en el Museu.

Es digne de lloanga els treballs portats a terme pel senyor Roura en el terme de Rubí dels que s'ha aprofitat el Museu d'Arqueologia de Barcelona i el de Rubí, n'han tret matèria els estudiosos i ha estimulat als seus convilatans.

SERRA.

Tres anades al Pedraforca

*Prop d'on Cadí amb Cadinell encaixa
s'alça el doble turó de Pedraforca,
és del Castell la inderrocable forca
feta, si cal, a mida de gegant.*

AQUESTS quatre mots de l'immortal Verdaguer, amb una senzi-
llesa que corprèn, revelen al més profà, l'especialíssima feso-
mia de la muntanya, ço és: dos aguts cims espadats, aixecant-
se sobre un caos de rocam.

El Pedraforca encar que de formes enèrgiques i dures, amb tot
i els seus pregons estimballs, és fàcil d'escalar per diferents indrets.
La roca dura i segura permet a l'agosarat excursionista, arriscant-se
per llocs fantàstics, el pas pels quals no ofereix grans dificultats si hom
té el cap serè, i un xic de coneixement de les coses de la muntanya.

En la meua primera anada vers aquell incomparable massiu, vàreig
fruir d'una de les més meravelloses visions que hom pugui admirar
del Pedraforca.

Val a dir que era això en els començos de mon romiatge per les
altes muntanyes de la terra nostra, i l'estat d'ànim, enriquit pel bé de
Déu de coses apreses en contacte amb l'excelsa natura, que em feia
recòrrer sol els més vells trossos d'aquell Pirineu fantàstic, era excel-
lent i optimista, ço que influïa per tant en el meu ésser, encomanant-
me una delitosa fantasia i una potent força d'imaginació.

Muntava per fangosos caminals, fent via vers Saldes, el poblet
arreberat al repeu del gegant de pedra. Les rogenques roques de les
cingleres de Vallcebre il·luminades pel sol ardent d'un jorn de juliol,
aparegueren a mos ulls com l'espill monstre on s'hi reflectés la fogue-
rada, que abrandés altra volta amb ses ales de foc el Pirene del poe-
ma Verdaguerià.

Del fons ombrívol i calitjós, per on, encongides per les abruptes
vessants, tot jugant i remorejant, s'escorren les tèrboles aigües del
Llobregat, s'aixecaven feixugues les muntanyes i llurs retallades ca-

renes fistonejaven, part de llevant, el blau del cel, limitant altres visions més llunyanes per aquells indrets. A ponent, boires roges i inflades s'empaitaven jugant a tapar cims.

Núvols petits i blanquinosos, deixaven l'aresta espadada del Cadí i, d'una gambada, emportats per tramuntana, s'ajaçaven als planers cimals del massiu d'En Cija.

De cop i volta s'esquinçà el mantell de boires roges i en un marc ovalat, amb coloracions d'or encès, aparagueren els aguts massius bessons del Pedraforca. Fou una aparició bella i fantàstica, més durà pocs moments. Altra volta els núvols el retingueren en són sí, i ja per no deixà'l, qui sap quan. Dos dies després, camí de ciutat, m'allunyava d'aquells indrets i les boires li eren encara fidels.

Influit notablement per la ressenya que el malaguanyat mestre En César A. Torras, en fa en la seva guia, vàreig arribar a Saldes amb ànim de cercar un home que «fos pràctic i coneixedor del terreny». Cosa planera em fou trobà'l, perquè molts dels concurrents al migrat cafè-hostal, coneixien abastament la via d'ascensió.

A punta de dia embestírem la ferma pujada, guanyant alçada primer, per terreny erm i pedregós i després per la canal gran on jau escampada la tartera més grandiosa i esmicolada que hom pugui imaginar. Era el meu company-guia un home que ratllava els cinquanta anys; conservava, però, una lleugeresa envejable. Sa timidesa i posat enigmàtic, ben característic dels nostres muntanyencs, prompte desaparegueren.

—No tindrem pas gaire bona jornada;—va dir-me—, fa dies que les bromes volten, volten, i sembla que per ara s'hi troben bé. Llaml, però no us espanteu pas per tan poca cosa, afegi veient el meu gest de contrarietat.—Só estat moltes vegades al cim d'en Calderé (a Saldes el cim O. del Pedraforca és conegut també per aquest nom) i en pitjor temps que el d'avui. A corrua feta abocà delitoses ressenyes de gestes per ell realitzades empaitant cabirols, i també em contà la llegenda de les «bruixes del Pedraforca».

En arribar a l'enforcadura, collada separadora dels dos cims, després de més de dugues hores de pujada, les boires continuaven invadint-ho tot. No ens era permès obirar altres visions que les altes parets de roca i el pedruscall que trepitjàvem. Per dret escorranc i en poca estona, guanyàrem la testa del gegant, el cim oriental (2493 metres).

Una petita torra de pedres el corona i entre elles hi havia amagada una llibreta-registre col·locada per elements de la Secció de muntanya del Centre Excursionista de Catalunya.

En la curta estada que hi férem i amb petits intervals, aprofitant les esquinçades dels núvols, poguérem obirar bona part de la serra del Cadí, la vall de Gòsol dessota la serra de Vert, i el massiu d'En Cija; més enllà l'horitzó restava barrat per la nuvolada.

I després de petit repàs, que el bon company amb més dalit que no pas jo engolí a correuita, deixàrem els solitaris rocaters, davallant a bon pas vers Saldes, on arribàrem a migdia.

II

L'any següent, a primers de Juny, amb l'excel·lent company en J. T., després de magnífica excursió pel Gresolet, sortírem de Gòsol amb l'intent d'escalar el Pedraforca, sols, fent la travessa clàssica de l'alta carena del massiu.

Pou un jorn d'una claredat immillorable. A poc d'haver deixat aquell poblet, ja podíem obirar dibuixada en el blau fosc de la primera claror matinal la retallada silueta del Montserrat; la serralada del Cadí i demés cims propers semblaven a tocar.

Quan el sol daurava els punxaguts rocaters de la trencada carena que va de Set fonts al collet del Verdet, nosaltres guanyàvem el repeu de la canal del mateix nom, descansant breus moments a reposar i contemplar les formoses vessants per l'indret del Gresolet, amb llurs negrejants boscúries. La canal de Verdet és una via fàcil que permet guanyar el primer grop de la carena del Pedraforca; d'allí al cim superior la via a seguir és un agradable pujar i davallar pel rocater ferm, sospès a voltes sobre cingleres de centenars de metres, però cap perill a témer, car les preses són segures.

I quina visió de muntanyes en arribar al cim! Mancaria a la realitat si enumerés noms; no faria res més que copiar les que s'anoten en les guies. Poc turment ens donava endivinar-les i ens teníem per ben pagats del nostre esforç amb la formosa visió; pels nostres ulls era l'espectacle més encisador. Dificilment pot fer-se'n càrrec el profà; per comprendre'l cal fruir-lo.

Amb greu recança, doncs es feia tard i ens mancava molt a caminar, férem via en direcció a Saldes, i el camí ens donà bona recapta de moluscs fòssils. (1)

III

La vall de Gòsol, les festes de Nadal del 1923, presentava un bell aspecte; llargues plaques de neu cobrien els camps rossos i recremats; no era compacte el blanc mantell. El vent, que segons ens digueren a càl Tampanada, feia dies que no parava de bufar, l'havia arramblada en fileres gruixudes arran dels marges, netejant plans i camins. Les muntanyes dels environs, blanquejaven força.

El sol s'amagava darrera de la serra de Vert i projectava sos esmortuïts raigs, tenyint de rosa els nevosos cims de Pedraforca.

A poc de nostra arribada a l'agradós poblet, una munió d'espectadors tafaners ens seguiren d'aprop. Era la mainada que corrent d'ací i d'allà, amb els pesats esclòps per sobre la neu glassada, movia un xibarrí eixordador que ressonava en la quietud de l'ampla plaça. Descarregàrem del matxo el nostre pesat bagatge: motxilles, skis, piolets etz i els quatre companys, tot seguit a l'entorn de la taula, comentàvem els bells projectes per l'endemà.

Mentres transcorregué la nit, diferents vegades ens feu desvetllar amb sobresalt l'estrident xiular de les ventades.

A l'hora convinguda ens vàrem llevar, però no pas amb aquell dalit optimista que tant caracteritza les sortides matinals de cara a la muntanya. Ens acomiadàrem de la bona gent de l'hostal, les profecies de la qual, amb referència al temps, no eren precisament tan pessimistes com hom pot esperar dels muntanyencs a l'hivern.

En l'ampla volta del cel les boires corrien amb fúria boja, i tantost la fina claror de la lluna il·luminava amorosament nostra ruta, com quedàvem en la major fosquetat. Deixàrem el poblet dormit i enfilàrem la dreta costa d'un rabassut contrafort, arrecerat del vent i on la neu hi era escassa. Al cim de la serra, el vent, amb bufada forta i a rampells, batia les roques o giravoltava desenfrenat, aixecant finíssima

(1) Dos exemplars foren examinats per persona competent, resultant ésser del grup "(Braquiòpeds)" (Terebratula) probablement.

polsaguera blanca. Confosament es distingien els cims propers. Després de penosa marxa, cercàrem recer en unes roques properes al collet del Verdet, esperançats de què, al aixecar-se el dia, milloraria el temps. Era temerari seguir endavant i arriscar-se pel rocater estimbat proveït de gel i neu, amb aquelles desfavorables condicions, doncs teníem prou treballs per aguantar-nos drets, immòvils. Si el vent no parava de bufar quan menys, amb tanta força, havíem determinat no donar ni un pas més.

No mancà, però, la influència de la dosis, petita o gran, d'orgull que cada hu porta, provocant una revelació en l'estat d'ànim nostre i amb tot i que els elements s'afanyaven a fer més impracticable l'escalamament del cim, vàrem intentar una darrera sortida; fou endebades; haguérem de retornar fracassats. Comparats amb la furiosa ventada érem unes minses engrunes.

Esperàrem inútilment tres hores, essent necessari realitzar els més extravagants exercicis, per no haver de sofrir les inclemències del fred que ens atuia.

Veient que el mal temps persistia, donàrem per fracassada l'ascensió al Pedraforca i, calçant-nos altra volta els skis, no tant ràpidament com hauríem desitjat, perquè l'estat de la neu no ho permetia, amb penes i treballs trascollàrem a Set fonts. Planejant per l'alta coma i enfilant una dreta vessant coronada de dentades roques, amb relativa facilitat, guanyàrem l'ampla collada del Collell, d'on poguérem obirar al fons del sot del Gresolet, el Santuari, prometedor de confortable refugi. A poc de la davallada per aquella vessant rebérem no poca sorpresa per la gran quantitat de neu nova allí agombolada.

El terreny atapeït de pins, faigs i arbustes, impedièn les llargues relliscades amb els skis, i aquests trastos gairebé feien més nosa que servei, encar que no era possible prescindir-ne perquè el gruix de la neu de molt poca consistència passava de dos metres en certs indrets. Un company que es vegé precisat a fer un petit salt, amb els skis calçats, a l'objecte de salvar un obstacle, sense que fes una caiguda violenta i només que amb el seu propi pes, quedà colgat fins arran de pit.

Quan arribàrem al Santuari, era ja ben fosc: uns quants cops a la porta, unes preguntes i salutacions dels estadants des d'una finestra i tot seguit ens fou donada l'entrada. La senzilla gent feien tot el que

podien, perquè l'estada ens fos agradable i confortable. I en veritat que ho fou.

En franca conversa amb altres tres excursionistes, que havien sortit de Bagà, ens enteràrem que si ens dirigíem a n'aquell poble teníem més de dugues hores de neu en condicions immillorables pels skis. Assabentats d'aquesta bona nova, l'endemà férem una encisadora travessa per aquell camí que revolta en mig de atapeïdes hoscúries. El massiu del Pedraforca que deixàvem enrera restava envoltat d'un vel calitjós, ço que feia pensar que el torb encara li era amic.

Heus-aquí les nostres anades al Pedraforca, que ressenyem, no pas amb vanitat ja que tampoc d'haver realitzat cap extraordinària gesta podem vantar-nos, sinó influïts per l'adoració que sentim per les muntanyes i sols per ajudar, encara que modestament, a fer conèixer les bel·leses naturals de la pàtria nostra.

I. SUANA I PICANYOL.

Notes d'Arxiu

De la llibreta de Salvador Planassógués, Batlle de Sant Feliu Saserra, del Corregiment de Manresa, per nomenament de Don Joseph Carrillo de Albornoz, Conde de Montemar, Comandant General interí del Principat de Catalunya, fet el 24 d'Abril del 1725.

—A 13 de gener del 1726 tinguí notícia que Joan Vilargonter, alies dit lo Reboitg, era passat a les set de la nit a Casa-Puntes; i al mateix temps envií notícia als batlles d'Oristà, Olost, Prats i Perafita; i per eix efecte despatxí propis a dits Batlles, per a que fessen parades i en essent al dia, que tots féssim una regoneixença general, com aixís ho executàrem. I a dit dia 14, a les onze hores del matí, lo dit Reboitg encontrà una de les parades del dit Batlle d'Oristà, i lo capturaren. Jo aní a fer dita regoneixença amb 17 homens.

—Item, a 14 del mateix mes, vaig capturar dues dones; l'una dita la Batlleta i l'altra dita la Bòrnia, del terme d'Oristà, per haver donat manteniment a dit Reboitg, les quals tinguí detingudes fins a 16 de dit mes, en lo qual dia Olaguer Camps, Batlle d'Oristà, en presència meua, les allibertà.

Copiat per P. S. i F.

Nota a la «Historia de Matadepera» (*)

Pregat pel meu jove compatrici en P. Sala i Flotats, que s'interessà en la lectura de unes «Notes a la Historia de Matadepera» publicades per Mossèn Llorenç Sallent. Pvre., i en les quals quedava consignat com a fill de la nostra estimada vila de St. Pedor el Rvt. Francesc Eura, Pvre., Rector que fou de dita vila de Matadepera, senyalat en el Rectorologi amb el núm. 25, he cercat en l'Arxiu Parroquial i efectivament el Doctor Eura, que té la sepultura al mig de l'església del poblet del Vallés, és fill d'aqueixa parròquia.

Heus-ací la seva fé de baptisme, treta del Arxiu Parroquial, Llibre de baptismes del any 1622 al 1648:

«Vui que contam a vint y dos del mes de Decembre del any mil siscents trenta y hu, jo Antoni Roca prevere i regent del Curat de St. Pedor Bisbat de Vich, he batejat a Francesch Bernat y Antoni, fill llegitim y natural de Antoni Eura parayre de dita vila de St. Pedor y de Margarida muller sua. Foren padrina Francesch Solá y Jerónima Feu, muller de Bernat Feu, tots de la villa de St. Pedor.»

Aixís doncs Francesc Eura, Pvre., qui morí al 26 de Setembre del any 1691, tenia l'avançada edat de seixanta i un anys.

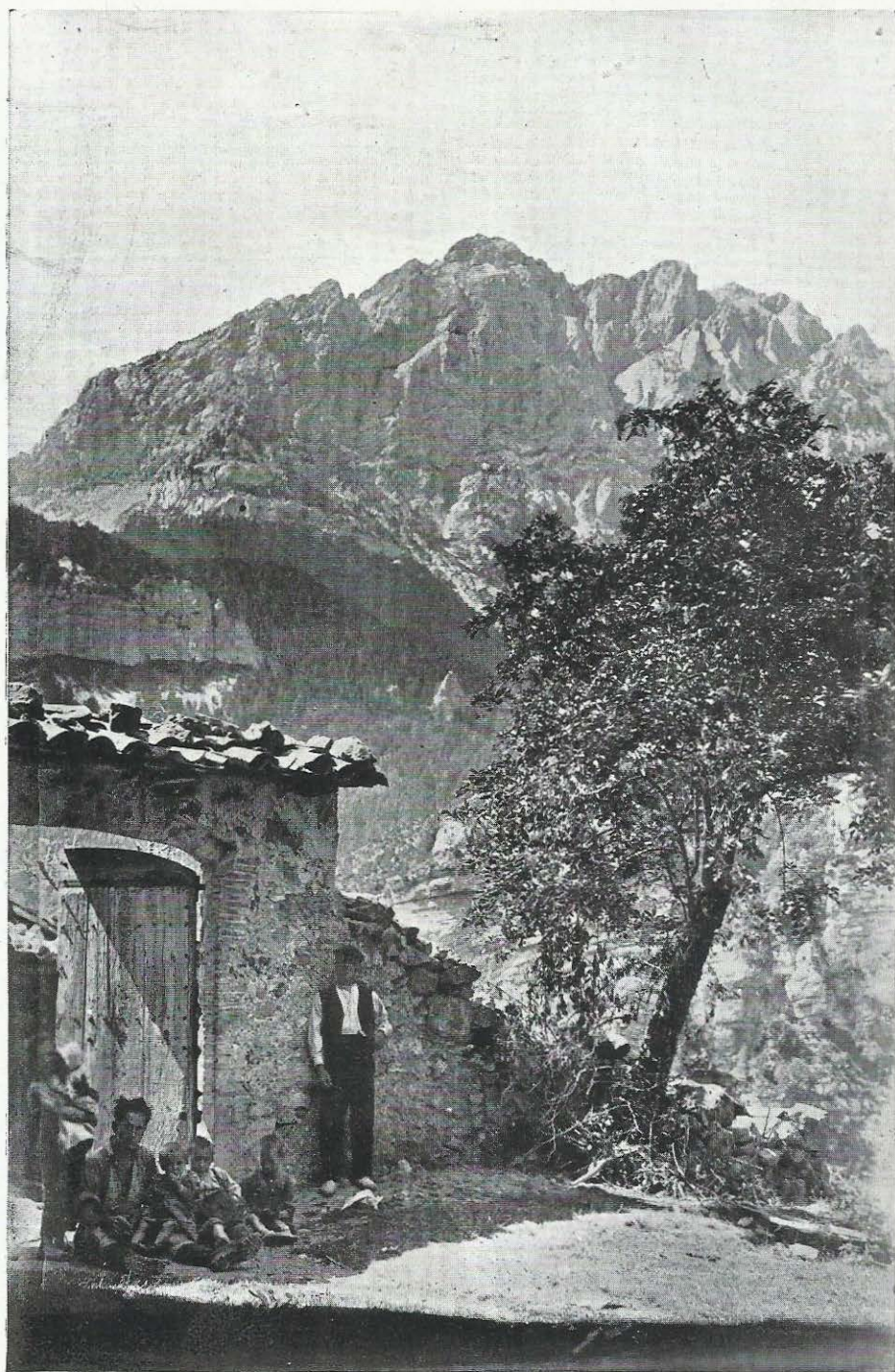
Trobo en el mateix llibre de baptismes altres germans i germanes seves, el més gran de nom Pere, nat pel Març del any 1622. Sembla que el Francesc fou el darrer fill, car després del seu baptisme no en trobo cap més.

No m'estranya que surti en el Rectorologi de Matadepera un fill de nostra vila, que sempre ha sigut terra de capellans. En els Rectorologis de les parròquies veïnes de la nostra vila, St. Fructuós de Bages, Castellnou, Torruella, Catllús, Manresa, en tots s'hi troben fills de la vila. Encar que hi havia, com hi ha encara, la Rvt. Comunitat, no tots cabien en la mateixa i alguns devien procurar-se un Curat, espargint-se aixís per tota la nostra terra, com encara avui succeeix.

ANTON VILA, PVRE.

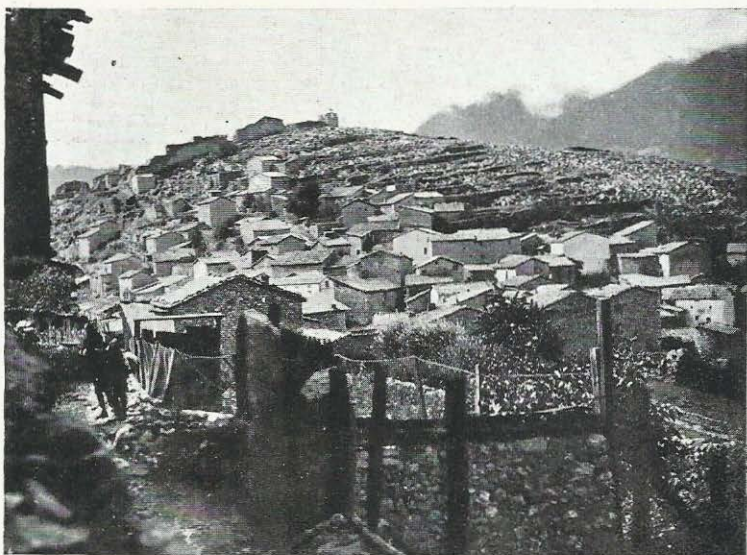
Santpedor.

(*) «Butlleti del Club Pirenenc», any III^a núm. 8, Gener-Febrer 1925.

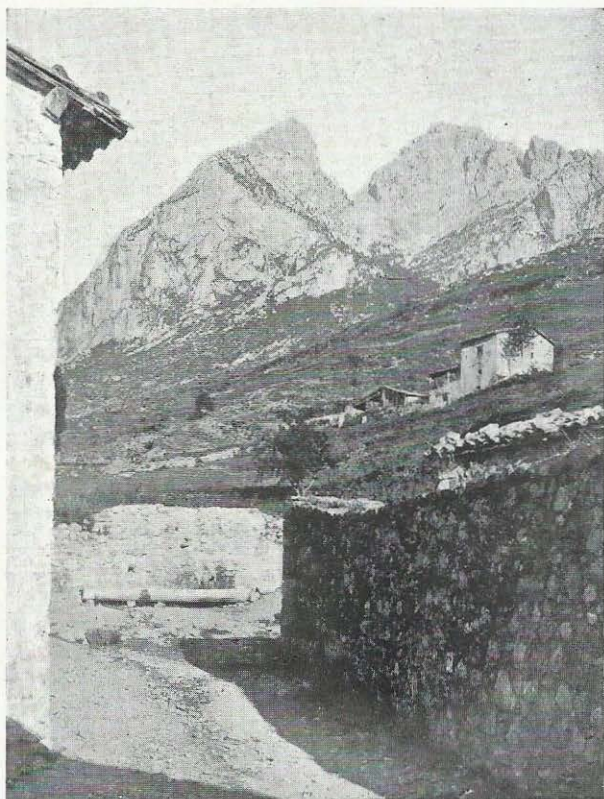
El Pedraforca, des del Gresolet

Foto. Reig

Vista de Gósol

Foto. Datzira

El Pedraforca, des de Saldes

Foto. Reig

Del Vallès a la costa de Maresma

A tot bon excursionista li plauria repetir l'anada que aquest Centre feu el passat 8 de març, en grup de 35 socis, entre els quals hi lluí un estol de gentils donzelles.

Sortint de Moncada i anant cap a Granollers, cert que és plaent contemplar la plana del Baix Vallès, neta i pulcra, amb ses terres ben conreuades, guardades pel turó de Cèllec i, més lluny, pel Montseny, el qual majestuós i arrogant, extén sa mirada paterna per a esguardar fins als més amagats llocs de la nostra estimada terra.

Des de Granollers ens encaminàrem vers el poblet de La Roca, enclavat en un joliu redós de muntanya, tot formós i poètic, embolcallat dins una santa pau. Pugem a visitar el Castell, l'antic i històric Castell de la Roca, reedificat l'any 1465, per Martí Joan de Torrelles, sobre l'altre més antic, quina torre d'homenatge s'aixeca encara altiva dessorbe el gegant, avui mig enrunat, que'ns parla dels nostres passats i que, com a bon pastor, sembla encara que vulgui guardar sota sos peus les blanquejades cases, les quals, escampades per dins de la pineda, com a remat d'ovelles, pareix que entristides guaiten el seu guardià que jorn darrera jorn, va enrunant-se.

Mirem, d'un finestrал estant, obert en una d'aquelles parets venerandes, l'immens paisatge que s'extén davant de nostres ulls. Hom queda extasiat i marxa amb recança d'aquest lloc que parla d'idil·lis i fets heroics, deixant que la Natura acompleixi la seva tasca de daurar les runes de la fortalesa, la qual, a despit de les tempestes, es redressa del pes feixuc dels temps passats.

Seguírem incansables nostra ruta vers l'ermita de Sant Bartomeu i, a l'arribar dalt de la carena, una exclamació de joia sortí de nostres llavis, a l'ensem que una dolça emoció envaïa nostre cor. Al davant nostre la mar s'extenia gran i majestuosa, cap al lluny del lluny, fins a semblar que toqués el cel.

I quina vista més formosa des d'allà s'obira!

Als nostres peus la blanca escuma besa les barques que esperen l'hora de partir.... Çà i enllà, per tota la costa del Maresma, els poblets i les masies es destaquen, amb ses cases blanques, sobre el roig

de les vinyes esgraonades, i el verd dels camps sembrats que han començat a treure brotada. Fins a nosaltres arriba l'aroma dels pins propers i la flaire dels farigolars i romanins....

Després d'haver-nos esplaiat contemplant tanta bellesa, davallàrem cap a Vilassar de Mar, i cap a les platges rialleres, seguint per camins voltats d'ametllers florits i garrofers ufanosos, fins arribar vora l'aigua que, de dalt de la carena, tant ens havia encisat.

I retornàrem a la llar, vorejant la mar platejada per la lluna, tot escoltant les nostres donzelles que entonaven, baix, baixet, una cançó melódica, que ens feia revivre uns instants més tota l'harmonia d'aquell jorn encisador.

J. BENET I PUIG.

Excursions a base de campaments

(Breu memòria facilitada pel grup de socis que les practica)

N. de la R.—*Considerant* que a les planes d'ARXIU és on millor es reflexa la fortitud de vida assolida pel nostre Centre, i obligats com estem de posar en coneixement de tots, les diverses innovacions que la pràctica de l'Excursionisme en sos múltiples aspectes imposa, havem cregut un deure publicar el present article i també perquè no resti ignorada de la majoria, l'interessant actuació d'aquest grup, petit, però entusiasta.

FA quatre anys que uns quants amics consocis, organitzàrem pintoresques sortides vers diferents indrets de les serres de l'Obac, La Mata i Sant Llorenç, utilitzant per passar les nits en els punts més apropiats, una senzilla tenda que engiponàvem, millor que construïem, amb pesats capots individuals.

Hom pensà seguidament adaptar aquest sistema a les excursions d'alta muntanya i en realitzàrem una al Canigó, establint un campament aprop del coll del Pal en el massiu del Costabona, a més de 2000 metres d'altitud. Aquesta excursió fou allisonadora i la pràctica

ens demostrà que si volíem gaudir a plaer de la nostra dèria, havíem de perfeccionar el material. El pes resultava excessiu, car corresponia a uns 3 kgs. per individu.

Dugues colles es constituïren aviat en «companyia» per a fer l'adquisició d'un parell de tendes, de cabuda per dos i sis, amb un pes total de 2 i 5 kgs. compreses teles isolants per terra i dobles teulades, les quals procuren un màxim grau de confort. Abans de comprar es feu un detingut examen dels diversos models en ús, demanant les corresponents relacions a algunes entitats, especialment estrangeres, (ja que es allí on té nombrosos adeptes la «camping») i per unanimitat fou adoptat el tipus PM del «Touring Club de France», que si bé resultava d'elevat cost, era el que més condicions reunia.

D'allavors ençà, nombrosíssimes han estat les excursions realitzades, aixecant altres tants campaments en els diferents indrets de les nostres muntanyes i platges. Entre moltes d'altres que farien inacabable la llista, cal esmentar especialment:

El campament al cercle de Colomès (1); els sis dies a les Maleïdes i Vall d'Aran (2); al Canigó (3); Al peu del gegantesc «Cavall Bernat» de Montserrat, on hi foren passades delitosament dugues nits; al planell de la Font del Sauc a Sant Llorenç, que per reunir immillorables condicions, és on amb més freqüència havem acampat; a la Font de l'hort de La Mata; al camí de la Calçada, i a l'aplec de Germanor de les entitats excursionistes terrassengues a l'Obac.

En J. Datzira, ens dóna compte d'haver realitzat, les festes d'agost passat, un bell itinerari al Bergadà en companyia de dos amics, servint-se del «xalet» petit, i prenent per punt de sortida Bagà. Perquè pugui servir de referència reproduïm la comunicació: Passat el pont sobre el riu de Greixa i en un replà sobre el camí establírem el primer campament; aquella nit hi hagué un eclipse de lluna, poguent contemplar-lo a pler. El dia següent admiràrem, de pas, les formoses fonts de les Adosa, el saltant de Murcarols, l'atapeïda obaga del coll de la Vena; l'emmurallat del Pedraforca i el desert sot del Gresolet, arribant a mig dia a la Font Cerdana, on saludàrem altres excursionistes terrassencs. Seguint nostre itinerari passàrem per l'herbat coll de Collell,

(1) Vegi's "Arxiu" núm. 26, segona època.

(2) Vegi's "Arxiu" núm. 28, segona època.

(3) Vegi's "Arxiu" núm. 31, segona època.

enfilant seguidament la dreta pendent fins a Set fonts, on plantàrem la tenda. L'endemà una atapeïda nuvolada ho cobria tot; per la banda del Cadí començaren a zic-zaguejar els llamps i a espetegar els trons. El vent feia batre amb tanta força les teles del «xalet» que ens fou necessari reforçar amarres. Veient que el temps no millorava decidírem anar a Gòsol, essent obsequiats pel camí amb forta pluja. Gòsol estava en plena festa major. Havíem de retornar a casa el dia següent i fou per aixó que determinàrem fer via cap a Saldes pel coll de Jou, i d'allí a Vallcebre. El repàs de mig dia el férem a la font del Sofre de Saldes, que ens fou indicada per un indígena. Passat Saldes férem coneixença amb un jove que es dirigia a Vallcebre i ens vingué com l'anell al dit, doncs el camí, pintoresc com cap altre n'haviem seguit aquells dies, era molt perdedor. En els alts contraforts del serrat d'En Cija, està situat Vallcebre, formant una bonica visió de pessebre l'escampall de cases que constitueixen el nucli més important del poble.

El jove que amablement ens serví de guia prengué gran interès perquè anéssim a casa uns parents seus, on fórem pregats amb insistència que ens quedéssim a passar-hi la nit. El darrer dia d'excursió, després de prendre comiat dels simpàtics muntanyencs, ens dirigírem a Fígols per la garganta, i d'allí a l'estació del carrilet, lamentant de no disposar de temps per a visitar les mines, doncs s'ens presentà l'oportunitat de fer-ho.

Fins aquí els fets; ara els projectes.

Tenint en compte que la realització d'itineraris excursionistes a base de campaments portables és cosa ben poc coneguda i menys practicada pels excursionistes terrassencs en general, hem pensat organitzar algunes converses en el local del Centre, parlant d'aquest tema enumerant també els millors models de tendes, els punts de campaments i, d'una manera especial, la profitosa influència que, damunt de l'estat d'ànim, caràcter i manera d'ésser de l'excursionista, excerceixen les nombroses incidències de les jornades de campament, i en l'estada lliure al cor mateix de les muntanyes.

Mentrestant, ens arriben noves alentadores de bells projectes d'excursions per l'estiu vinent a diferents indrets del Pireneu, i a altres llocs de Catalunya. Tenim en camí una altra tenda, tipu «ltisa» del «Camping Club de Londres», darrera paraula en quant a confort i lleu-

geresa (cabuda per dos i pes solament 1'500 Kgs.); també nous elements, i això és el més esperançador, ens vénen demanant dades i consells. Tot fa esperar doncs, que, en profit de l'Excursionisme, enlloc d'ésser un petit grup, ben prompte serem en el nostre Centre, nombrosa llegió els amics de les «acampades».

G. de C. de la Secció d'esports de neu i d'alta muntanya.

CRÓNICA

EXCURSIONS FETES.—Dia primer de febrer es portà a cap l'anunciada excursió a Castellbell i Vilar, en la que hi concorregueren uns 19 socis.

Dia 8 Febrer.—A l'Obac, fonts intermitents, La Barbotera, La Pedregosa, Rellinàs i Monistrol, essent uns 25.

Dia 21 al 25.—Uns quants socis anaren a Núria, on feren pràctiques de skis, ja que el mal temps, que en els cims s'hi endevinava, impedí tot intent d'excursió per aquelles muntanyes.

Dia 1 de Març.—Uns 25 o 30 socis prengueren part en l'excursió a Sant Llorenç, Coll d'Eres, Montcau, Font del Forat i la Mata.

Dia 8 de Març.—Es feu l'interessant excursió a Granollers, La Roca, Ermita de Sant Bartomeu, Turó de Cèllecs, Vilassar de Dalt i Vilassar de Mar. Hi assistiren en nombre de 35.

Dia 15 de Març.—Uns 45 socis feren l'anunciada excursió al Tibidabo, visitant-se la Mentora Alsina.

Dia 18 de Març.—Un grup de socis feu la següent excursió: Can Pèlacs, Canal del Bosc, Obits, Cova del Drac, Santa Agnès i camí de la Soleia.

Convir.—Hem sigut amablement convidats per les entitats excursionistes de Gràcia, al primer aplec de Germanor que dites entitats celebraren el passat dia 22 de Març en el Santuari de Nostra Dona de la Cisa (Premià de Dalt).

D'ATLETISME.—S'han rebut les llicències de la Federació i es prega a tots els socis que vulguin federar-se, es serveixin comunicar-ho seguidament, doncs el dia 3 d'abril deuen haver-se presentat les corresponents fotografies i certificat del metge.

Continuant la tasca empresa per alguns socis d'aquesta Secció, han sigut escalats amb l'èxit més falaguer el turó del Daví, el turó anomenat «Agulla de la Rabella» situat en la canal del mateix nom, i un turó quin nom ignorem, però que, malgrat tot, no deixa de tenir menys importància que el altres. Es tracta d'una roca situada a la vora mateix del Cavall Bernat en direcció Est, amb una configuració extranya, doncs tanmateix sembla que tingui de despendre's de l'espadat en què es troba.

El dia 25 de Març en l'anunciada Reunió General que va celebrar aquesta secció, entre altres assumptes d'ordre interior, va modificar-se en part la formació de la Junta Directiva, quedant formada de la següent manera: President: Jaume Altisen; Secretari, Prudenci Soler; Tresorer, Rossend Grané; Vocals: Vicens Fraga, Josep Pauls, Rafel Roig i Josep Tintoré.

INAUGURACIÓ DEL NOU ESTATGE.—El dia 19 d'abril se celebrarà la festa inaugural del nou local del Centre Excursionista, amb una conferència a càrrec del nostre consoci En Domènec Palet i Barba, la qual versarà sobre l'interessantíssim tema de «Les dislocacions de l'escorça terrestre; l'enfonsament del Vallès».

CONFERÈNCIA PEL DIA PRIMER MAIG.—El proper divendres primer de maig el senyor Joan Santamaria, dilecte amic d'aquest Centre, i aimador del bell excursionisme, donarà una conferència sots el tema «Voltant pel món».

Al mateix temps que el distingit conferenciant explicarà les impressions dels seus viatges, seran projectades nombroses fotografies dels remots paisos visitats.

Aquesta vetllada promet ésser molt interessant.

APLEC DE GERMANOR.—S'han efectuat les primeres reunions preparatòries, a fi d'organitzar l'Aplec de Germanor que es celebra cada any.

Per més que la data no ha estat fixada encara, sembla que serà en la primera quinzena de maig.

EXCURSIONISME.—Referents als treballs d'últimació del plànol i Guia de Sant Llorenç del Munt que fa el Centre Excursionista, podem dir avui amb satisfacció que des del dilluns dia 16 de març, una brigada topogràfica formada per tres ardots joves del Centre, molt coneguts de la muntanya, d'un antic pastor que l'ha recorreguda molts anys i del topògraf N'Agustí de Palau, baix instruccions de l'Enginyer cartògraf Sr. Ferrer, Director del Mapa de Catalunya, que publicava la dissolta Mancomunitat, es troba a la muntanya on sojorna, per tal de practicar els deguts treballs de replanteig per a refer la representació del seu modelat i accidentació que tan inexactes han aparegut en els recents plànols de l'Institut Geogràfic i Estadístic fets pels Enginyers de l'Estat, i que es prenen per base pel Centre Excursionista en voler representar en el plànol el modelat de la muntanya. Sembla que s'emplearan unes tres setmanes en deixar llest aquest treball de camp.

Probablement en el plànol s'emplearà la forma de línies hipsomètriques o de nivell i, a més, l'ombrejat per a expressar el modelat i també alguns dibuixos per a marcar els accidents notables, com es fa en algunes guies de Suïssa per alpinistes.

Sembla que l'execució del plànol el farà una casa estrangera especialitzada en dits treballs.

ANUNCI D'EXCURSIONS

SUBSTITUCIO DE LA FULLA II DE L'ANY XIV

DIA 5 D'ABRIL

Exploració de l'avenc del Davi

Sortida a dos quarts de cinc del matí de la plaça de la Creu.

—Vocal: Josep Tintoré.

DIES DEL 5 AL 12

Excursió a Saragossa i Madrid

Dia 6.—Visita als principals monuments de Saragossa, entre ells Nostra Dona del Pilar, Dies 7 i següents. — A Madrid, visitant el Palau del Congrés, el Palau Reial i Capella; les esglé-

sies de Sant Francesc el Gran, Nostra Dona de l'Almudena, Sant Isidre, la Catedral etz. els Museus de Reproduccions Artístiques, els d'Artilleria, Art Modern i el Prado, un dels més importants del món. Visitant-se també els típics barris de Madrid, entre ells el de Salamanca, Curtidores, Lavapiés, Chamberí etz. etz. Pressupost aproximat 200 ptes. Detalls a l'inscripció dia 3.—Vocal, Josep Reig.

DIES 12 I 13

Excursió a Núria

Celebrant-se el tradicional concurs de skis, reservat als socis.

DIES 12 I 13

Excursió al Montseny

Balenyà, Brull, Coll de Fornic, La Castanya, Poble de Montseny, La Costa, Fogàs de Montclús i Sant Celoni.—Inscripció dia 10.—Vocal, J. Font.

DIA 19

Primera exploració a un avenc situat a la vesant Nord del turó de Montcau.—Sortida a les 5 matí amb camió. Inscripció dia 17.—Vocal, Rosend Grané.

DIA 26

Excursió anyal a Montserrat

Sortida a les 7 pel Nord retornant per la Cova de la Verge i el Cairat. Pressupost 2'25 ptes. Inscripció dia 24.—Vocal, Norbert Castañé.

DIA 3 DE MAIG

Excursió d'observacions geològiques,

dirigida pel senyor En Domènec Palet i Barba.—Inscripció dia primer de maig.

DIA 10**Excursió al Prat del Llobregat**

Visitant-se l'Estació Marconi, Granja la Ricarda i el camp de aviació.—Pressupost 5 ptes. Sortida a les 6 matí pels F. C. C. Inscripció dimarts dia 5.—Vocal, Frederic Segué.

DIA 17**Excursió a Caldes de Montbui**

Sortida a les 5 matí baix el següent itinerari: Sant Julià d'Altura, Castellar, Sentmenat i Caldes, visitant-se la Font del Lleó, d'on surt l'aigua a 71°, Ermita del Remei i la Santa Majestat. Retorn amb el tren de les 5 cap a Santa Perpètua i d'allà continuant cap a Sabadell, passant per Santiga. Minestra qui vulgui.—Total de la jornada a peu 6 hores.—Pressupost 1'50 pessetes. Inscripció divendres 17.—Vocal, Evarist Rigol.

DIA 24**Excursió a Rubí**

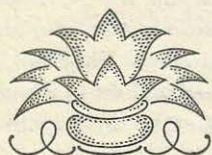
Càn Monmany, Papiol, Molins de Rei, Creu d'Olorde, Vallvidrera i Les Planes. Sortida a les 6 pels F. C. C. Pressupost 1'50 ptes. Inscripció dia 22.—Vocal, Joan Isart

DIES 31 MAIG I 1 JUNY**Excursió visita a la Ciutat de Vic**

i explorant-se les coves de Vora Fosca, amb cooperació d'un grup de companys de dita Ciutat. Sortida de Barcelona fins a Balenyà, a quin poble s'hi arribarà a les 11'30, anant a dinar a la importantíssima fàbrica d'embutits «Josep M.ª Cañellas i

Pompidó». Sortida de Balenyà cap a Tona, visitant els famosos Balnearis i continuant després cap a Vic on s'hi soparà i dormirà.

El dia 1.—Sortida a les 5 cap a les coves, passant per Roda i Les Tries, i vorejant el Ter fins a Vora Fosca. Els que no vulguin visitar les coves, podran visitar lo més important de Vic com és el Temple Romà, alguns Palaus del segles XVII i XVIII, la Seu i el Museu Diocesà. Pressupost aproximat despeses de tren, sopar i dormir 20 ptes.—Portar-se 2 dinars i 1 esmorzar. Inscripció dimarts dia 26.—Vocal, Francesc Barchidit—Guia: Francesc Pantebra de Vic.

	ARXIU Es reparteix de franc als senyors Socis del «Centre Excursionista de Terrassa» SUBSCRIPCIÓ: Terrassa. . . 9 ptes. anyals Fòra . . . 10 » »
--	--

FÀBRICA

DE

TEULES

TEULES

PLANES

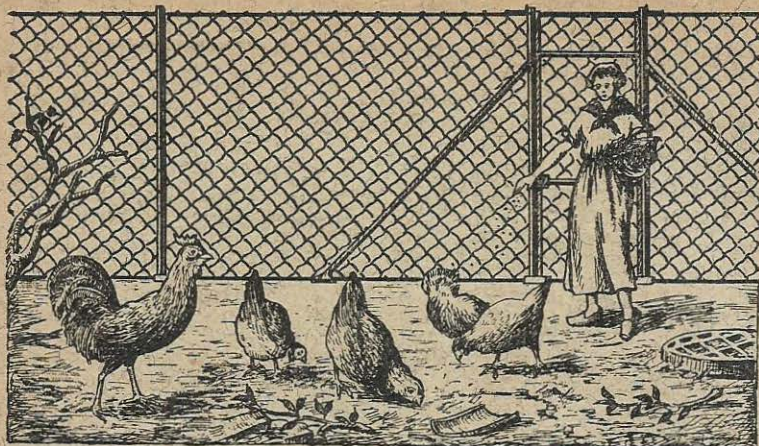
tipus Marsella, marca

Segués, Donaden i C.^a

DESPATX: Font-vella, 1
Teléfon, 6137

FABRICA: Sant Marian, 193
Teléfon, 6085. - TERRASSA

Garantim la resistència i color vermell

Sommiers, Enrei-
xats de Filferro i
Mobles

Reparacions de
: totes classes :

**JOSEP
BLAY**

Taller: Sant Antoni, 64, bis.

SANT JOAN, 7. - TERRASSA

Assegurances CAPELLA

Vida - Incendis - Marítims - Accidents, etc.

DESPATX: SANT LEOPOLD, 98. - TELÉFON, 5709

M. ABAD RIBERA

PUES I LLIÇOS PER A TEIXITS. — EXTENS ASSORTIT EN PUES
DE LLOGUER. — FILFERROS DE TOTES CLASSES. — LAMINACIÓ
EN FRET DE CÉRCOLS PER A EMBALATGES, I ALTRES INDÚSTRIES

TOPETE, 1 — TELEFON, 5774

FERRER I DURAN

PANYOS I NOVETATS.-Despatx: Sant Pere, 38.- Tel. 6350

TINTORERIA

Vda. de J. Castelló

NORD, 25

Sucursal: RUTLLA, 40

Rentats al sèc

Tenyits i planxats al vapor

GARATGE «CERVANTES»

*Taller de reparacions d'automòbils.
Automòbils «Hispano-Suiza».- Agèn-
cia de BALLELL I BOFILL S. en Cta.*

Francesc Devant

Cervantes, 127.-Tel. 6491.-Terrassa

Josep Macias Marimón

Grans assortits en Llaneria per a Caballer i
Senyora, còpia de la casa Claude, de París

ENFRONT AL MERCAT. — TELEFON, 6298

MOBLES BATLLES

Constructor de mobles de luxe i sen-
zills, d'encàrrec

Taller de construcció: GOLETA, 5 (RA-
VAL), enfront de la Plaça del Mercat.
TELÈFON, 6070

DESPATX: FONT-VELLA, 96

EL BARATO

Tallers i Magatzems de Mobles. ~
Vendes a plaços, al comptat i major

RAMON ARTIGAS

Cremat, 17. : : : Telèfon, 6269

EXPEDICIONS A PROVÍNCIES

Fàbrica de Calçat.-Especialitat en el d'excursionista

ANTONI GIRALT

MAS ADEL, 49

TERRASSA

Camiseria Vacarisas

CAMISES PER A EXCURSIONISTA

FONT-VELLA, 4 I 6 ♦ TELEFON, 5993

MERCERIA I NOVETATS

Joan Blanch

ANTIGA CASA BENIDA

L'única casa assortida en figurins

Font-vella, 58. - Puignovell, 2. - Teléf. 6122

TERRASSA

MÁQUINA D'ESCRIURE

UNDERWOOD

Campió del món
des de fa 18 anys

F. JULIÀ FERRER

Sant Francisco, 44. - Telèfon, 6162

Cerralleria Artística. ♦ Làmpares de Ferro

de

ANTONI VIDAL

Despatx: Carrer Major, núm. 44. - Telèfon, 6337. - Taller: Rambla
d'Egara, núms. 63 i 65. - Telèfon, 6448

JOSEP VALL

Fàbrica de tubs de paper
: : de totes menes : :

VILLARROEL, 9

BARCELONA

Representant a Terrassa:

J. MACH GUTSENS

MOBLES
DE LUXE
Y. TAPIS
SERIA:

FUSTE
RIANYA
BRICAB
SERRAR

Despatx:

Sant Pere, 40

Tallers:

Galileo